

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 czerwca 2012 roku (data prezentaty), sprecyzowanym w piśmie z 10 lipca 2012 r. oraz na rozprawie w dniu 6 listopada 2012 r., A. W. (babka macierzysta małoletnich), działając w imieniu swych wnuczek, domagała się zasądzenia od pozwanego T. S. na rzecz małoletnich W. S. i J. S. (1) alimentów w łącznej sumie 2.500 zł miesięcznie, w tym kwoty 1.500 zł na rzecz W. S. i kwoty 1.000 zł na rzecz J. S. (1), płatnych do rąk A. W., do dnia 10. każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. A. W. żądała też zasądzenia od pozwanego na rzecz małoletnich zaległych alimentów za grudzień 2011 r. oraz za styczeń, maj, czerwiec i lipiec 2012 r. Początkowo A. W. podnosiła, że toczy się postępowanie o ograniczenie władzy rodzicielskiej pozwanego nad małoletnimi i ustanowienie jej rodziną zastępczą dla małoletnich. Zaznaczała, że to ona sprawuje stałą pieczę nad małoletnimi, a ojciec nie sprawuje i nigdy nie sprawował opieki nad dziećmi, nie przyczyniał się do zaspokajania ich potrzeb. Od ustanowienia rodziną zastępczą A. W. wskazywała, że żąda alimentów na rzecz małoletnich jako ich rodzina zastępcza. (pozew – k. 4-5, pismo precyzujące powództwo z 10 lipca 2012 r. – k. 7, protokół rozprawy z 6 listopada 2012 r. – k. 69)

W odpowiedzi na pozew z 28 września 2012 r. T. S. wniósł o oddalenie powództwa w całości, zarzucając brak legitymacji procesowej czynnej. (odpowiedź na pozew – k. 62-63, protokół rozprawy z 6 listopada 2012 r. – k. 69)

Od 6 listopada 2012 r. do 6 października 2014 r. niniejsze postępowanie było zawieszono do czasu zakończenia sprawy o ograniczenie władzy rodzicielskiej T. S. toczącej się przed tut. Sądem pod sygn. akt V Nsm 323/12. (postanowienia – k. 71, k. 298)

Prawomocnym postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2013 r. tut. Sąd zasądził w trybie zabezpieczenia tytułem alimentów na czas toczącego się postępowania od pozwanego T. S. na rzecz małoletnich córek: J. S. (1) kwotę po 500 zł miesięcznie i W. S. kwotę po 700 zł miesięcznie, tj. łącznie kwotę 1.200 zł miesięcznie, płatną do rąk babki macierzystej małoletnich A. W. ustanowionej rodziną zastępczą dla małoletnich, do 10. dnia każdego miesiąca z góry. W uzasadnieniu Sąd I instancji podniósł w szczególności, że weryfikacji wymagają możliwości zarobkowe i majątkowe ojca. (postanowienia sądów I i II instancji - k. 172-173, k. 208-212)

Na rozprawie w dniu 16 grudnia 2014 r. pozwany uznał powództwo w zakresie kwot po 200 zł na każde z dzieci, zaś w pozostałej części wniósł o oddalenie powództwa. (protokół rozprawy – k. 379)

Na rozprawie w dniu 27 marca 2015 r. A. W., działając w imieniu małoletnich powódek, ograniczyła powództwo w ten sposób, że wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletnich tytułem alimentów łącznej sumy 1.500 zł miesięcznie, to jest kwoty 500 zł miesięcznie na rzecz J. S. (1) i kwoty 1.000 zł miesięcznie na rzecz W. S., poczynając od dat pierwotnie podanych w niniejszym procesie, zaś w pozostałym zakresie cofnęła powództwo. Takie było ostateczne stanowisko strony powodowej. Pozwany wyraził zgodę na cofnięcie powództwa w tym zakresie. Przed zamknięciem rozprawy pozwany uznawał roszczenie co do kwot po 200 zł miesięcznie na rzecz każdej z córek. Nie wnosił o obciążenie strony powodowej kosztami tego postępowania. (protokół z 27 marca 2015 r. – k. 439, protokół rozprawy z 11 maja 2015 r. – k. 578-579)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnie W. i J. S. (1) pochodzą ze związku (...) i T. S.. W. S. urodziła się (...) (ma 17 lat), a J. S. (1) urodziła się (...) (ma 11 lat). (dowód: odpisy skrócone aktów urodzenia - k. 11-12)

Matka małoletnich K. S. zmarła w dniu 28 listopada 2011 roku. Przed śmiercią przewlekłe chorowała. W czasie choroby jej córkami opiekowała się na co dzień jej matka A. W.. W. mieszkała u A. W. od czwartego roku życia, a J. od urodzenia. Od śmierci matki małoletnie nieprzerwanie mieszkają u A. W. w jej mieszkaniu przy ul. (...) w W.. Mieszkanie ma powierzchnię 32,5 m². Od końca listopada 2011 r. mieszkają w nim trzy osoby, to jest A. W. z małoletnimi. Na

wydatki obejmujące czynsz za mieszkanie i opłaty za media (gaz, prąd, woda, śmieci) potrzeba średnio około 800 zł miesięcznie, poczynając od drugiej połowy 2012 r. Obecnie czynsz za to mieszkanie wynosi 520 zł. A. W. miesięcznie ponosi koszty telefonu stacjonarnego w wysokości 73 zł, za telefony dla obu dziewczynek płaci łącznie 130 zł, natomiast za Internet płaci 50 zł. Od śmierci K. S. to A. W. zajmuje się opieką nad małoletnimi, ich wychowaniem, edukacją, zapewnieniem im utrzymania. Na przełomie lat 2011 – 2012 T. S. miał jeszcze kontakty z córkami. Kontakty te ustały w lutym – marcu 2012 r. Jeszcze w grudniu 2011 r. zabierał on córki do siebie na weekendy. Potem już A. W. nie przekazywała mu córek na weekendy. Na utrzymanie małoletnich przekazywał on A. W. kwoty po 800 zł miesięcznie na obie córki w lutym, marcu i kwietniu 2012 r. Nie przekazał on A. W. środków na utrzymanie małoletnich na grudzień 2011 r. oraz na styczeń 2012 r. Od maja 2012 r. nie przekazywał on A. W. pieniędzy na utrzymanie małoletnich. (dowód: dokumenty dot. wydatków na mieszkanie – k. 346-352, zeznania A. W. – k. 380-382, k. 409-410, zeznania pozwanego – k. 408-409)

W styczniu 2012 r. A. W. wystąpiła do tut. Sądu z wnioskiem o ograniczenie władzy rodzicielskiej T. S. i ustanowienie jej rodziną zastępczą dla małoletnich W. S. i J. S. (1). Wniosek ten zainicjował przed tut. Sądem postępowanie pod sygn. akt V Nsm 323/12. Postanowieniem z dnia 11 października 2012 roku wydanym w sprawie V. N. 323/12 w trybie zabezpieczenia tut. Sąd na czas toczącego się postępowania umieścił małoletnie W. S. i J. S. (1) w rodzinie zastępczej u babki macierzystej A. W.. W sprawie V. N. 323/12 małoletnie wraz z ojcem oraz babką macierzystą zostali objęci badaniami w RODK. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego postanowieniem z dnia 23 stycznia 2014 roku w sprawie V. N. 323/12 tut. Sąd (jako Sąd I instancji) ograniczył władzę rodzicielską T. S. nad małoletnimi córkami J. S. (1) i W. S. poprzez umieszczenie małoletnich w rodzinie zastępczej, którą ustanowił w osobie babki macierzystej A. W.. W orzeczeniu tym rodzinę zastępczą zobowiązano do składania sprawozdań raz na sześć miesięcy, ojca małoletnich T. S. zobowiązano do udziału w warsztatach umiejętności wychowawczych oraz w terapii rodzinnej wspólnie z małoletnimi córkami J. S. (1) i W. S. w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia, a także rodzinę zastępczą w osobie A. W. zobowiązano do przyprowadzania małoletnich J. S. (1) i W. S. na terapię, która miała być prowadzona wspólnie z uczestnikiem T. S.. Od przedmiotowego orzeczenia T. S. wniósł apelację, która została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie (Sądu II instancji) z dnia 9 września 2014 r. Z tym dniem uprawomocniło się postanowienie tut. Sądu z dnia 23 stycznia 2014 r. w sprawie V. N. 323/12. (dowód: wniosek o ograniczenie władzy rodzicielskiej – k. 451, sprawozdania z wywiadów kuratora z opinią RODK do sprawy V. N. 323/12 - k. 452-465, k. 467-484, postanowienie o zabezpieczeniu – k. 466 (odpis postanowienia – k. 206), protokoły dot. sprawy V. N. 323/12 – k. 485-495, k. 534-535, postanowienie Sądu I instancji z uzasadnieniem – k. 496, k. 502-508 (odpis postanowienia – k. 204-205), apelacja – k. 509-512, odpowiedź na apelację z załącznikami – k. 523-529, postanowienie Sądu II instancji z uzasadnieniem – k. 536-542; okoliczności bezsporne)

W związku z ustanowieniem A. W. rodziną zastępczą dla małoletnich J. S. (1) i W. S. przed tut. Sądem prowadzona była sprawa wykonawcza związana z wykonaniem orzeczenia w sprawie V. N. 323/12. Sprawa ta została przekazana według właściwości do Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli. A. W. składa do sądu rodzinnego sprawozdania z pieczy zastępczej. Jest ona objęta działaniem (...). (...) przekazuje do tej pory do sądu rodzinnego pozytywne opinie dot. A. W. jako o rodzinie zastępczej dla małoletnich. (dowód: zaświadczenie – k. 427, pismo z (...) ze stycznia 2014 r. – k. 498-501, pismo z (...) z 13 czerwca 2014 r. – k. 530-533, pismo z (...) z 16 grudnia 2014 r. – k. 563-564, pismo z (...) z 22 grudnia 2014 r. – k. 565-567, sprawozdania z pieczy zastępczej – k. 513-518, k. 543-561, k. 568-573, postanowienie o przekazaniu sprawy wykonawczej według właściwości – k. 562; okoliczności bezsporne)

Decyzjami Prezydenta m.st. W. z 29 października 2013 r. przyznano A. W., jako rodzinie zastępczej, świadczenia z (...) tytułem pokrycia kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej w wysokości 660 zł miesięcznie za okres od 11.10.2012 roku do 31.08.2013 roku i 410 zł miesięcznie za okres od dnia 01.09.2013 roku do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej nie dłużej niż do osiągnięcia przez nie pełnoletności. Decyzje te zmieniono decyzjami Prezydenta m.st. W. z 12 grudnia 2013 r. w ten sposób, że za okres od dnia 1 listopada 2013 r. przyznane świadczenia ustalono na kwotę 660 zł miesięcznie na dziecko. Od października 2012 r. do chwili obecnej A. W., jako rodzina zastępcza dla małoletnich wnuczek, otrzymuje z (...) świadczenie w wysokości po 660 zł na każdą z nich (łącznie 1.320 zł miesięcznie na obie wnuczki). Decyzjami z 3 stycznia 2014 r. Prezydent m.st. W. ustalił od

pozwanego opłatę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 660 zł miesięcznie za jedno dziecko w okresie od 11.10.2012 roku do 31.08.2013 roku i 410 zł miesięcznie za jedno dziecko od dnia 01.09.2013 roku do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej nie dłużej niż do osiągnięcia przez nie pełnoletności. Decyzje wydano w związku z decyzjami z 29 października 2013 r. W decyzjach tych wskazano, że należności trzeba wpłacać do (...). T. S. zaskarżył te decyzje na drodze administracyjnej. (dowód: decyzje z 13 grudnia 2013 r. - k. 519-522, decyzje z 3 stycznia 2014 r. - k. 370-373, zeznania A. W. - k. 380-382, k. 409-410, zeznania pozwanego - k. 408-409)

W toku niniejszego postępowania do 2014 r. T. S. wysłał dwa przekazy pocztowe z pieniędzmi na utrzymanie małoletnich córek. Jak odbiorców przekazu wskazał swoje córki. Jeden przekaz został przyjęty, a drugi (z 21 lutego 2014 r. na kwotę 1.200 zł) został zwrócony nadawcy wobec jego nieprzyjęcia przez adresata. A. W. miała problemy z uzyskaniem środków z tych przekazów w imieniu małoletnich. Na podstawie wydanego w niniejszej sprawie postanowienia o zabezpieczeniu powództwa, na skutek wniosku A. W., działającej w imieniu małoletnich, w marcu 2014 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Żoliborza A. R. wszczęła postępowanie egzekucyjne pod sygn. Kmp 2/14 przeciwko T. S.. W sierpniu 2014 r. komornik uznał, że egzekucja jest bezskuteczna. W ramach postępowania ustalił, że dłużnik nie pobiera stałych świadczeń, nie uzyskuje stałych dochodów. Zaległość alimentacyjna na dzień 9 lutego 2015 roku wynosiła około 18.000 zł plus odsetki i koszty egzekucyjne. Od października 2014 roku T. S. przekazuje komornikowi sądowemu na poczet egzekwowanej należności kwotę 300 zł miesięcznie. Do końca 2014 r. A. W. uzyskała dwie wpłaty od komornika w kwocie 125 zł i 254 zł. (dowód: zwrot przekazu - k. 196, zawiadomienia dot. wszczęcia egzekucji - k. 228, k. 374-375, zaświadczenia komornika - k. 306-308, k. 359-361, k. 415, przekazy z 2015 r. - k. 425, k. 429, zeznania A. W. - k. 380-382, k. 409-410, zeznania pozwanego - k. 408-409)

Małoletnia W. S. ma 16 lat. Nie posiada majątku. Od lat choruje ona na astmę, w związku z czym przyjmuje szereg leków na stałe. Pozostaje pod stałą opieką alergologa (w ramach NFZ). Jest ona uczulona. Od czasu do czasu zapada na choroby dróg oddechowych (przeziębienia, zapalenie oskrzeli). Przyjmuje leki zwiększające odporność. Jest diagnozowana pod kątem schorzenia występującego u matki. Obecnie uczęszcza ona do I klasy o profilu humanistycznym w Liceum Ogólnokształcącym im. T. C.. Wcześniej uczęszczała do gimnazjum, do klasy o profilu teatralno – wokalnym. W. S. w latach 2012 – 2015 przejawiała i nadal przejawia zainteresowania artystyczne. W latach 2012 – 2015 chodziła ona na szereg zajęć dodatkowych, w tym o charakterze odpłatnym. W szczególności przez 2 lata korzystała z internetowego kursu języka angielskiego i kursu techniki pamięciowej. Aktywnie uczestniczyła np. w warsztatach teatralno – wokalnych. Obecnie bierze udział w zajęciach dodatkowych związanych z chórem (śpiewem), muzyką, plastyką. Na te zajęcia potrzeba około 60 zł miesięcznie. Jest ona bardzo dobrą uczennicą, aktywną, o wzorowym zachowaniu. Jest osobą uzdolnioną muzycznie i aktorsko. W ramach szkoły i poza szkołą chodzi ona do takich placówek jak kino, teatr. Z placówkami edukacyjnymi w sprawach jej edukacji od 2012 r. kontakt utrzymuje jedynie A. W.. Na koszty związane z jej edukacją składają się między innymi wydatki na wyprawkę szkolną, książki, składki na radę rodziców, składki klasowe, wydatki na wycieczki szkolne i wyjścia w ramach szkoły (np. do kina czy teatru), wydatki na ubezpieczenie. A. W. ocenia, że miesięcznie na koszty utrzymania małoletniej składają się: wydatki na wyżywienie – 800 zł, wydatki na odzież czy obuwie – 100 zł, wydatki związane z edukacją - 800 zł, wydatki na środki czystości, pościel, kosmetyki, usługi kosmetyczne, higienę osobistą - 75 zł, wydatki na leczenie - 125 zł, wydatki na kulturę, rozrywkę, na abonament telefoniczny (65 zł) i Internet, wydatki na wakacje – 125 zł (1500 zł rocznie), przypadające na małoletnią koszty utrzymania mieszkania (1/3) - około 320 zł. (dowód: zaświadczenie ze szkoły - k. 416, kopie rachunków z l. 2012 – 2015 - k. 10, k. 13-30, k. 82-171, k. 338-345, k. 353-357, k. 421-424, zeznania A. W. - k. 380-382, k. 409-410)

Małoletnia J. S. (1) ma 11 lat. Nie posiada majątku. Choruje ona na centrum guzowatości piszczeli obu nóg. Pozostaje pod stałą opieką ortopedy (w ramach NFZ). W wakacje 2013 roku przechodziła rehabilitację w tym zakresie. Od czasu do czasu zapada ona na choroby dróg oddechowych. Przyjmuje leki zwiększające odporność. Jest diagnozowana pod kątem schorzenia występującego u matki. Jest pod opieką okulisty. Ma zalecenie noszenia okularów. J. S. (1) uczęszcza obecnie do IV klasy Szkoły Podstawowej nr (...) im. Z. Czarnego. W latach 2012 – 2015 chodziła ona na szereg zajęć dodatkowych, w tym o charakterze odpłatnym. W szczególności korzystała z internetowego kursu języka angielskiego i kursu techniki pamięciowej. Obecnie bierze udział w zajęciach dodatkowych

związanych z chórem (śpiewem), muzyką, plastyką. Na te zajęcia potrzeba około 60 zł miesięcznie. W przeszłości chodziła ona na zajęcia teatralne, ale zrezygnowała z nich, gdyż jej babki nie było na nie stać. Ze szkołą w sprawach jej edukacji od 2012 r. kontaktuje się jedynie jej babka A. W.. Na koszty związane z jej edukacją składają się między innymi wydatki na książki, wyprawkę szkolną, składki na komitet rodzicielski, składki klasowe, koszty wycieczek szkolnych, ubezpieczenia. A. W. ocenia, że miesięcznie na koszty utrzymania małoletniej składają się: wydatki na wyżywienie – 600 zł, wydatki na odzież czy obuwie – 100 zł, wydatki związane z edukacją - 800 zł, wydatki na środki czystości, pościel, kosmetyki, usługi kosmetyczne, higienę osobistą - 75 zł, wydatki na leczenie - 55 zł, wydatki na kulturę, rozrywkę, prezenty, na abonament telefoniczny i Internet, wydatki na wakacje – 125 zł (1.500 zł rocznie), przypadające na małoletnią koszty utrzymania mieszkania (1/3) - około 320 zł. (dowód: potwierdzenia opłat szkolnych – k. 417-419, opinia ze szkoły – k. 420, kopie rachunków z l. 2012 – 2015 – k. 10, k. 13-30, k. 82-171, k. 338-345, k. 353-357, k. 421-424, zeznania A. W. – k. 380-382, k. 409-410)

A. W. ma 63 lata. Posiada wykształcenie zawodowe (monter kondensatorów radiowych). Jest na emeryturze. Co najmniej od listopada 2011 r. utrzymuje się z emerytury w wysokości netto ok. 1.700 (w lipcu 2012 r.) – 1.900 zł (obecnie) miesięcznie. Poza emeryturą nie osiąga innych dochodów. W 2011 roku osiągnęła ona dochód brutto w kwocie około 24.000 zł, a w 2013 roku osiągnęła dochód brutto w kwocie około 27.000 zł. Na co dzień A. W. pomaga też swojej matce, która mieszka w pobliżu jej miejsca zamieszkania. A. W. spłaca jeden kredyt zaciągnięty na meble, którego miesięczna rata wynosi 120 zł. Kredyt ten ma być spłacany do stycznia 2016 r. Swoje koszty utrzymania A. W. określa na poziomie 800 zł miesięcznie. A. W. pomaga siostra, która np. przekazuje jej ubrania dla małoletnich. A. W. zabiera wnuczki na wakacje nad morze, pokrywając w całości koszt takiego wyjazdu wakacyjnego. (dowód: zaświadczenie dot. wysokości emerytury z 2012 r. – k. 9, zaświadczenie o dochodzie A. W. za 2011 r. - k. 60, zaświadczenie o dochodzie A. W. za 2013 r. – k. 333, harmonogram spłaty kredytu – k. 358, kopie rachunków z l. 2012 – 2015 – k. 10, k. 13-30, k. 82-171, k. 338-345, k. 353-357, k. 421-424, zeznania A. W. – k. 380-382, k. 409-410)

Pozwany T. S. ma 43 lata. Posiada wykształcenie wyższe niepełne. Zdobył on pierwszy stopień wykształcenia w Wyższej Szkole (...) w W.. Łącznie ma troje dzieci – trzy córki. Obecnie mieszka on w mieszkaniu w R. razem z partnerką oraz swoją trzecią córką J. S. (2) urodzoną (...). Partnerka pozwanego po urodzeniu córki przebywała na urlopie macierzyńskim. Pozwany nie ma majątku w postaci nieruchomości, pojazdów czy oszczędności. Nie ma zaciągniętych kredytów ani pożyczek. Ma zadłużenie związane z alimentami na rzecz starszych córek. Od 1996 roku prowadzi on działalność gospodarczą. Początkowo zajmował się reklamą i marketingiem, a od 2001 roku zajmuje się doradztwem inwestycyjnym. Poza dochodami z tej działalności nie uzyskuje on innych dochodów. W połowie 2014 r. z tej działalności uzyskiwał około 3200 - 3400 zł netto. W 2013 roku osiągnął przychód z działalności gospodarczej w wysokości prawie 1 mln zł, przy czym koszty uzyskania przychodu wyniosły ok. 900.000 zł, a dochód brutto 90.567,42 zł (przed pomniejszeniem o należny podatek). Do października 2014 r. uzyskał przychód z tej działalności w wysokości ok. 585.000 zł, a dochód – prawie 40.000 zł. Pozwany szacuje, że na swoje utrzymanie potrzebuje około 1.500 zł miesięcznie. Na pół dzieli się on ze swoją partnerką wydatkami związanymi z utrzymaniem prowadzonego przez nich gospodarstwa domowego. (dowód: zeznanie roczne pozwanego za 2013 r. - k. 364-368, zestawienie księgowe przychodu i dochodu za 10 miesięcy 2014 r. – k. 369, zeznania pozwanego – k. 408-409)

T. S. uważa, że na jego starsze córki potrzeba 1.700 zł miesięcznie, z czego 920 zł dla starszej (400 zł na wyżywienie, 100 zł na odzież, 110 zł na edukację, 50 zł na higienę, 150 zł na leki, 65 zł na telefon, 50 zł na kulturę), a 840 zł dla młodszej (400 zł na wyżywienie, 100 zł na odzież, 100 zł na edukację, 50 zł na higienę, 100 zł na leki, 65 zł na telefon, 50 zł na kulturę). T. S. od 2012 r. zabiegał o kontakty z córkami. W połowie 2014 r. (lipiec – październik) ponosił koszty spotkań rodzinnych z małoletnimi powódkami w Fundacji (...). Koszt jednego spotkania wynosił 220 zł. Odbyło się kilka takich spotkań. W dniu 15 lipca 2014 roku T. S. zawarł ugodę z A. W. dotyczącą jego kontaktów z córkami. Pod koniec 2014 r. (...) wystąpił do Sądu o rozważenie możliwości zawieszenia realizacji tej ugody z uwagi na brak zgody dziewczynek na aktywne uczestnictwo w sesjach terapeutycznych. Pozwany aktualnie nie ma kontaktu z dziewczynkami. Jego zdaniem kontakt taki ogranicza mu A. W.. Przed Sądem Rejonowym dla Warszawy – Woli toczy się obecnie sprawa dot. kontaktów pozwanego z córkami. Po spotkaniach ojca z córkami między sierpniem a październikiem 2014 r. w Fundacji (...), z udziałem psychologa i pedagoga, poprzedzonych konsultacjami rodzinnymi, przedstawiciele tej

fundacji uznali, że nie jest możliwe prowadzenie terapii rodzinnej obejmującej pozwanego z córkami z uwagi na brak zgody małoletnich na aktywne uczestnictwo w sesjach terapeutycznych. Od października 2014 r. małoletnie chodzą do psychologa w ramach Fundacji (...) (terapia bezpłatna). Nie kontaktują się z ojcem. Wobec małoletnich jest zalecenie objęcia ich długotrwałym oddziaływaniem terapeutycznym z uwagi na traumatyczne doświadczenia w celu przepracowania złych doświadczeń. (dowód: rachunki za spotkania rodzinne – k. 376-377, zaświadczenie z fundacji (...) – k. 426, pismo z (...) k. 428, zeznania A. W. – k. 380-382, k. 409-410, zeznania pozwanego – k. 408-409)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej przywołanych dowodów. Dokumenty i wydruki złożone do akt sprawy niniejszej nie budziły wątpliwości Sądu ani stron co do ich wiarygodności. Zeznania A. W. i T. S. były wiarygodne w zakresie mającym istotne znaczenie w sprawie (co do faktów). Ich zeznania odnośnie do faktów były wiarygodne, jasne, w zasadzie znajdowały potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji. Pojawiły się w tym względzie jedynie takie rozbieżności, które nie miały charakteru istotnych. Osoby te różniły natomiast opinie, oceny, które to opinie i oceny nie stanowiły podstawy ustaleń faktycznych. Podawane przez nich kwoty co do kosztów utrzymania własnego czy dzieci (ich szacunki, opinie w tym zakresie) podlegały weryfikacji w toku procesu.

Nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia wydruki ze stron internetowych z k. 30-53. Nie wiadomo bowiem, z jakiej strony te wydruki pochodziły, czy dotyczyły pozwanego. Na tych wydrukach znajdowało się jedynie zdjęcie pozwanego na stadionie piłkarskim. Strony wносиły o zaliczenie w poczet materiału dowodowego określonych dokumentów z akt V Nsm 323/12 i akt wykonawczych założonych na ich podstawie. W związku z niemożnością załączenia tych akt na termin rozprawy 11 maja 2015 r. dokonano kserokopii dokumentów z tych akt, w tym dokumentów objętych wnioskami stron (pism z (...) i sprawozdań złożonych przez A. W.).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w wersji ostatecznie zmodyfikowanej było uzasadnione według stanu z chwili zamknięcia rozprawy, za okres od dnia 11 października 2012 r.

Zgodnie z art. 112¹ § 1 pkt 1 k.r.o. obowiązek i prawo wykonywania bieżącej pieczy nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej, jego wychowania i reprezentowania w tych sprawach, a w szczególności w dochodzeniu świadczeń przeznaczonych na zaspokojenie jego potrzeb, należą między innymi do rodziny zastępczej. A. W., jako rodzina zastępcza dla małoletnich (ustanowiona początkowo na mocy postanowienia tut. Sądu z 11 października 2012 r. wydanego w trybie zabezpieczenia na czas postępowania w sprawie V. N. 323/12, a następnie na mocy prawomocnego od dnia 9 września 2014 r. orzeczenia tut. Sądu z 23 stycznia 2014 r. w sprawie V. N. 323/13), od dnia 11 października 2012 r. posiadała więc wynikające z art. 112¹ § 1 pkt 1 k.r.o. uprawnienie do reprezentowania małoletnich w niniejszej sprawie.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 roku w sprawie I CKN 1177/99 wynika, że w przypadku umieszczenia osoby małoletniej w rodzinie zastępczej, na podstawie orzeczenia sądu ograniczającego jej rodzicom władzę rodzicielską (jak to miało miejsce w niniejszej sprawie), przysługują tejże rodzinie w stosunku do tej osoby obowiązki i prawa wymienione w art. 112¹ k.r.o., a do nich należy między innymi uprawnienie do reprezentowania osoby małoletniej w dochodzeniu świadczeń przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb jej utrzymania (alimentów). Podstawę uprawnienia rodziny zastępczej do reprezentowania osoby małoletniej przy dochodzeniu świadczeń alimentacyjnych stanowi art. 112¹ k.r.o. Wychodząc zaś z zasad rządzących obowiązkiem alimentacyjnym, a w szczególności z zasady, że świadczenia z tego tytułu na rzecz osoby małoletniej muszą być uiszczane do rąk tego, kto aktualnie troszczy się o utrzymanie tej osoby (środki utrzymania i wychowania służą do zaspokojenia bieżących potrzeb dziecka), należy przyjąć, że uprawnienie to przysługuje rodzinie zastępczej z datą faktycznego jej umieszczenia w tej rodzinie na podstawie orzeczenia sądu.

A. W. uprawnienie do dochodzenia w imieniu małoletnich świadczeń przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb J. i W. S. nabyła w dniu 11 października 2012 roku, tj. z datą wydania postanowienia zabezpieczającego przez tut. Sąd w sprawie V. N. 323/12. Uprawnienie to jest w dalszym ciągu aktualne, ponieważ tut. Sąd prawomocnym

postanowieniem z dnia 23 stycznia 2014 roku ograniczył władzę rodzicielską pozwanemu poprzez umieszczenie małoletnich w rodzinie zastępczej, którą ustanowił w osobie babki macierzystej A. W.. Do chwili obecnej A. W. pełni funkcję rodziny zastępczej dla małoletnich.

Zgodnie z art. 128 k.r.o. obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Natomiast w myśl art. 129 § 1 i § 2 k.r.o. obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych - obciąża bliższych stopniem przed dalszymi. Krewnych w tym samym stopniu obciąża obowiązek alimentacyjny w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym. Jak stanowi art. 132 k.r.o. obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami.

Stosownie do treści art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie samodzielnie się utrzymać, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. W doktrynie przyjmuje się, że potrzeby uprawnionego obejmują wszystko to, co jest niezbędne dla jego utrzymania, nie tylko w sensie potrzeb fizycznych (wyżywienie, mieszkanie, odzież), ale i duchowych (kulturalnych). Potrzeby usprawiedliwione to takie, których zaspokojenie pozwala uprawnionemu żyć w warunkach odpowiadających jego wiekowi, stanowi zdrowia, wykształceniu, miejscu zamieszkania, środowisku, w którym mieszka, uczy się czy przebywa, wreszcie – możliwościom majątkowym i zarobkowym rodziców, prowadzonej przez rodziców stopie życiowej itd. Przyjmuje się, że dziecko ma prawo do równej stopy życiowej z rodzicami i to zarówno wtedy, gdy żyje z nimi we wspólnocie, jak i poza tą wspólnotą (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 1956 r., III CR 919/55, OSNCK 1957, nr 3, poz. 74). Między innymi w sprawach dotyczących alimentów na niesamodzielne ekonomicznie dzieci podkreśla się, że zakres obowiązku alimentacyjnego rodzica wobec takiego dziecka wyznacza przede wszystkim dyrektywa zaspokojania przez rodzica potrzeb ekonomicznych zgodnie z zasadą równej stopy życiowej. Alimenty są to bieżące środki na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu - odpowiedni do jego wieku i uzdolnień - prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, poz. 42). Usprawiedliwione potrzeby dziecka powinny być ocenione nie tylko na podstawie wieku, lecz także miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych osób zobowiązanych do jego utrzymania oraz całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 1975 r., III CRN 72/75, OSNPG 1975, nr 10, poz. 48).

Mając na względzie całokształt zebranego w sprawie materiału, a także opierając się na zasadach doświadczenia życiowego (uwzględniając w szczególności wiek dzieci, płeć, stan zdrowia, bieżące potrzeby, miejsce zamieszkania, środowisko, w którym małoletnie przebywają, uczą się, wreszcie możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego), Sąd uznał, że na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów w zakresie wychowania i utrzymania potrzeba około 1.350 zł miesięcznie na rzecz W. S. i 1.250 zł miesięcznie na rzecz J. S. (1), poczynając od października 2012 r. Suma ta uwzględnia w szczególności takie koszty na zaspokojenie potrzeb małoletnich jak wydatki na szkołę i zajęcia dodatkowe, na mieszkanie, wyżywienie, odzież i obuwie, środki pielęgnacyjne i czystości, rozrywkę (kino, teatr), opiekę medyczną, wyjazdy wakacyjne, komórki.

A. W. w toku procesu nie była konsekwentna w zakresie kosztów utrzymania małoletnich. Podawała różne szacunki w tym zakresie. Ostatecznie ograniczyła powództwo do kwoty 1000 zł na rzecz W. i do kwoty 500 zł na rzecz J.. Pozwany kwestionował koszty utrzymania dzieci podane przez rodzinę zastępczą. W jego ocenie na uzasadnione potrzeby W. potrzeba 920 zł a J. - 840 zł. Wobec sprzecznych stanowisk stron w zakresie kosztów utrzymania małoletnich Sąd dokonał ich weryfikacji, mając na uwadze między innymi takie okoliczności jak wiek dzieci, ich bieżące potrzeby,

miejsce zamieszkania, środowisko, w którym przebywają, uczą się, wreszcie możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego.

Niezbędne wydatki na dziecko to także opłaty proporcjonalnie je obciążające z tytułu utrzymania mieszkania w stosunku do liczby osób zamieszkujących w lokalu. W skład kosztów utrzymania małoletnich wchodzi więc 1/3 czynszu oraz 1/3 opłat za media za mieszkanie przy ul. (...). Na utrzymanie tego mieszkania potrzeba średnio około 800 zł miesięcznie (w toku procesu koszty te zostały wykazane), stąd z tego tytułu w skład usprawiedliwionych kosztów utrzymania jednego dziecka wchodzi kwota 266 zł miesięcznie. Sąd uznał, że na wyżywienie małoletnich potrzeba średnio 400 zł miesięcznie na rzecz każdej z nich (kwota niekwestionowana przez pozwanego: k. 403). Na wydatki związane z ubraniem czy obuwiem dla małoletnich potrzeba średnio 100 zł miesięcznie na rzecz każdej z nich (kwota niekwestionowana przez pozwanego: k. 403). Na wydatki związane z edukacją małoletnich i zajęciami dodatkowymi potrzeba około 150 zł miesięcznie dla W. (uczennicy I klasy liceum) i 100 zł dla J. (uczennicy czwartej klasy szkoły podstawowej), w tym na wyprawkę, książki, ubezpieczenie, składki szkolne i klasowe, wycieczki i wyjścia w ramach szkoły, zajęcia dodatkowe, pomoce edukacyjne. Małoletnie bardzo dobrze się uczą, są uzdolnione artystycznie, uzasadnione są więc te zajęcia dodatkowe, w których one uczestniczyły bądź uczestniczą. Wydatki na te zajęcia należy zakwalifikować jako usprawiedliwione ich potrzeby. W ramach szkoły W. S. miała wyjścia do takich placówek jak kino czy teatr, co także wiąże się ze zwiększonymi wydatkami na jej edukację. W świetle aktualnej sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dzieci i możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego Sąd uznał, że miesięcznie dla małoletnich potrzeba: na kosmetyki, środki pielęgnacyjne i czystości – po 75 zł, na wydatki związane z opieką zdrowotną – 150 zł dla W. i 100 zł dla J. (kwoty niekwestionowane przez pozwanego: k. 403; to uśrednione sumy na leki, suplementy itd.; W. S. choruje na astmę, w związku z czym na stałe zażywa leki; J. S. (1) ma zalecenie do noszenia okularów, chodziła na prywatne wizyty u okulisty; pozwany na k. 403 wskazał, że w jego ocenie na leki dla starszej córki potrzeba 150 zł miesięcznie, a dla młodszej 100 zł miesięcznie), na inne wydatki, w tym na rozrywkę typu urodziny, kino, teatr, cyrk, basen itd., na dojazdy (bilet), telefon – po 100 zł (kwota niekwestionowana przez pozwanego: k. 403), na wyjazdy (poza szkołą) – po 100 zł.

Wobec powyższego Sąd uznał, że usprawiedliwione potrzeby małoletniej W. S., określone w sposób ryczałtowy (wydatki w skali roku podzielone przez 12 miesięcy), poczynając od dnia 11 października 2012 r., kształtują się na poziomie około 1350 zł miesięcznie (266 zł + 400 zł + 100 zł + 150 zł + 75 zł + 150 zł + 100 zł + 100 zł = 1.341 zł), zaś usprawiedliwione potrzeby małoletniej J. S. (1), określone w sposób ryczałtowy (wydatki w skali roku podzielone przez 12 miesięcy), poczynając od dnia 11 października 2012 r., kształtują się na poziomie około 1250 zł miesięcznie (266 zł + 400 zł + 100 zł + 100 zł + 75 zł + 100 zł + 100 zł + 100 zł = 1.241 zł). To kwoty niezbędne do pokrycia usprawiedliwionych potrzeb małoletnich w ich obecnej sytuacji opiekuńczo – wychowawczej.

Z uwagi na fakt, że matka małoletnich nie żyje, stąd osobą zobowiązaną do ponoszenia kosztów utrzymania małoletnich w pierwszej kolejności jest ich ojciec T. S.. W ocenie Sądu pozwany ma możliwości zarobkowe, żeby łożyć na rzecz córek sumę 1500 zł (na obie córki), tj. kwotę 500 zł miesięcznie na rzecz J. i kwotę 1000 zł miesięcznie na rzecz W.. Jest przyjęte w orzecznictwie, że wywiązywanie się przez rodziców z obowiązku alimentacyjnego powinno być interpretowane na tle wysokości osiąganych przez nich dochodów, a ściśle - na tle potencjalnie możliwych do osiągnięcia przez nich dochodów. Na gruncie niniejszej sprawy przyjąć trzeba, że pozwany jest w stanie uiszczać na rzecz małoletnich powódek alimenty w łącznej wysokości 1.500 zł miesięcznie, poczynając od dnia 11 października 2012 r. Jak wynika z analizy przedłożonych przez niego dokumentów finansowych (skala obrotu, wysokość dochodów w l. 2013-2014), analizy jego twierdzeń zawartych w pismach procesowych oraz zeznań, wreszcie analizy jego stanu majątkowego, stylu życia, przyjąć należy, że ma on możliwości majątkowe i zarobkowe co najmniej w kwocie 3.500 zł netto miesięcznie. Pozwany swoje miesięczne zarobki deklarował na kwotę 3200 – 3400 zł netto. W postępowaniu sądowym V. N. 323/12 swoje dochody z tytułu prowadzonej działalności w styczniu 2014 roku oceniał na kwotę 4000 – 5000 zł miesięcznie. Na swoje utrzymanie potrzebuje on - wedle jego deklaracji - 1.500 zł miesięcznie. Nie ma on kredytów czy pożyczek do spłacenia. Od wielu lat zajmuje się prowadzeniem działalności gospodarczej. Od kilkunastu lat prowadzi działalność jako doradca inwestycyjny. Po wnikliwym zbadaniu jego sytuacji majątkowej i zarobkowej uznać należy, że bez wątplenia w jego możliwościach leży łożenie alimentów na rzecz powódek w wysokości

1.500 zł miesięcznie – na poczet wyszczególnionych wyżej potrzeb małoletnich. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału Sąd przyjął, że pozwany ma możliwości, aby osiągać dochody takie, które umożliwią mu zaspokojenie opisanych wyżej alimentów na córki w łącznej kwocie 1.500 zł (500 zł na J. i 1.000 zł na W.), a poza tym spełniać inne swe świadczenia czy to na małoletnie, czy na zaspokojenie utrzymania swego i rodziny, uwzględniając jego wiek, wykształcenie, doświadczenie zawodowe, jego przedsiębiorczość, rozmiary i wyniki prowadzonej przez niego działalności, dotychczasowe jego dochody, jego aktualną sytuację osobistą, stan majątkowy.

Podkreślenia wymaga fakt, że Sąd, orzekając o wysokości świadczeń alimentacyjnych, bierze pod uwagę nie tylko dochody realnie osiągnięte przez zobowiązanego do świadczeń alimentacyjnych, ale także jego potencjalne możliwości zarobkowe i majątkowe, to jest dochody i majątek, jakie zobowiązany mógłby osiągnąć przy pełnym wykorzystaniu swoich kwalifikacji zawodowych, wykształcenia, doświadczenia zawodowego, uwzględniając stan zdrowia i wiek zobowiązanego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, poz. 42).

Podnoszone przez pozwanego zarzuty odnośnie do tego, że rodzina zastępcza uzyskuje świadczenia z (...), są niezasadne, gdyż zgodnie z art. 135 § 3 k.r.o. świadczenia z pomocy społecznej lub funduszu alimentacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7, z późn. zm.) podlegające zwrotowi przez zobowiązanego do alimentacji **oraz świadczenia dla rodziny zastępczej nie wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego**. „Analiza przepisów ustawy z 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje jednoznacznie na zamiar ustawodawcy dokonania - zróżnicowania zasad i form sprawowania pieczy zastępczej. Świadczenia wypłacane rodzinom zastępczym spokrewnionym na mocy tej ustawy mają charakter wspomagający. Tym samym sytuacja rodzinna rodzin zastępczych spokrewnionych różni się w sposób zasadniczy do sytuacji podmiotów sprawujących inne formy rodzinnej pieczy zastępczej. Obowiązek alimentacyjny (zapewnienia środków utrzymania i w miarę potrzeby wychowania) ciąży w pierwszej kolejności na rodzicach dzieci. Umieszczenie dzieci w rodzinie zastępczej - stanowiącej formę ograniczenia władzy rodzicielskiej - nie znosi ciężącego na rodzicach w stosunku do ich dzieci obowiązku alimentacyjnego. W szczególności w sytuacji, gdy piecza sprawowana przez dziadków wspierana finansowo przez państwo okazuje się niewystarczająca dla zaspokojenia potrzeb dzieci. Przerzucanie całego ciężaru związanego z utrzymaniem dzieci tylko na ich dziadków i na państwo jest nieuprawnione i nie może zasługiwać na aprobatę” (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. z dnia 17 października 2013 r. (...) SA/Gd 537/13, LEX nr 1438673).

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania, na mocy art. 112¹ § 1 pkt 1 k.r.o., art. 128 k.r.o., art. 129 § 1 i 2 k.r.o., art. 132 k.r.o., art. 133 § 1 k.r.o., art. 135 § 1 k.r.o., art. 135 § 3 k.r.o., Sąd zasądził od pozwanego na rzecz W. S. alimenty w kwocie 1.000 zł miesięcznie oraz na rzecz J. S. (1) alimenty w kwocie 500 zł miesięcznie, płatne do dnia 10. każdego miesiąca z góry, do rąk A. W. (rodziny zastępczej), z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od 11 października 2012 r., to jest od daty faktycznego przebywania małoletnich u A. W. jako rodziny zastępczej na mocy orzeczenia sądu. Za okres przed dniem 11 października 2012 r. (w tym co do zaległych alimentów) powództwo nie było uzasadnione, gdyż A. W. nie pełniła funkcji rodziny zastępczej, stąd nie była uprawniona do dochodzenia roszczeń alimentacyjnych na rzecz małoletnich.

W punkcie drugim wyroku Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 203 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie cofniętego powództwa, to jest co do żądania zasądzenia na rzecz W. S. alimentów w wysokości powyżej 1.000 zł miesięcznie oraz co do żądania zasądzenia na rzecz J. S. (1) alimentów w wysokości powyżej 500 zł miesięcznie. Strona pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie powództwa w tej części. Nieuiszczone koszty sądowe w tym zakresie Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa.

W punkcie trzecim wyroku Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – kasy Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w W. kwotę 900 zł tytułem części opłaty od pozwu, to jest opłaty od uwzględnionego powództwa, od uiszczenia której była zwolniona strona powodowa, orzekając na mocy art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1025) w zw. z art. 100 k.p.c. (1.500 zł x 12 x 5% = 900 zł).

W punkcie czwartym wyroku na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności.